

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

4. Reliqua Recentiorum argumenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

rius eisdem: quare neque nobis ita etiam dispositum
antecegens per se notum erit.

CERTAMEN IV.

Reliqua Recentiorum argumenta.

² Obiciunt Murciani Recentiores. Tunc propositio
est per se nota, per species, etiam alienas, cum
eis predicaturum est, vel de essentia, vel ex primis pas-
sionibus subiecti ac prout immediate, & per se conne-
ditur cum illo: atqui Dei existentia, vel est de Dei essen-
tia, vel saltem prima eius passio: ergo propositio, in qua
existentia predicatur de Deo, cognoscenibus adhuc per
species alienas, nobis per se nota erit. Negatur facile
maior. Requiritur enim præterea, ut connexio illa im-
mediate prædicati cum subiecto sit cognoscenibus per
species alienas, se ipsa, ac sine alio medio penetrabilis,
ut docebamur cert. 2. num. 4. quod non habet connexio
existentie cum Deo, ut ibi, ac num. 3. ostendimus, idem
queratur Recentiores.

³ Sed pro altera sua conclusione, quam pugnare
cum hac sua, & nostra vidimus cert. 1. num. 4. & cert. 2.
num. 6. opponunt: sublatam à rebus mundi existentis con-
nexionem cum suo auctore, & causa prima Deo, nullum
est fundamentum naturale ad assensendum existentie Dei:
ergo syncategorema Auctoris, seu causæ primæ mundi
existentis adiunctum Deo, facit existentiam Dei per se no-
tam. Concesso, seu dato antecedenti, negatur conse-
quentia: tum, quia est fundamentum discursus, non
simplicis ostensionis existentie Dei connexioni mundi exi-
stentis cum Deo: tum quia syncategoremata ipsi assentiri
mens implicite nequit, siue discursus inuamine: cum
connexioni prædicati expliciti cum subiecto implicito
syncategorematis assentiat, ex vera, & certa, Recen-
tioribus etiam ipsis, doctrina.

³ Arguit pro sua illa sententia Noster Antonius Perez
Valiente. Per se notum est, necessarium ens, non esse,
non existens: aliqui non existens posset esse necessa-
rium, quod in terminis implicat: ergo per se notum est
aliquid ens necessarium esse existentis: si enim nullum ne-
cessarium est existentis, non erit per se notum necessarium
ens, non esse non existentis. Confirmat, Primò: quia ex
terminis falsa hæc sunt: aliquid contingens, seu aliquid
impossibile est necessarium. Secundo: Quia id etiam per
se notum est si necessarium non est, impossibile, existit cum
autem evidens sit de se necessarium non esse impossibile,
de se etiam existere notum erit aperte. Tertiò: Quia non
magis opponitur impossibili existentia, quam necessario
non existentia: at impossibile non existere per se notum
est: ergo & necessarium existere. Siue aliter: tam evidens
est de se conmixto necessarii cum existentia, quam im-
possibilis cum non existentia: at hæc est per se euidenter
nota: ergo & illa. Quarto: quia necessarium, & im-
possibile sunt opposita: sed impossibile non existit: est
per se notum: ergo necessarium existere est per se notum.
Hæc, & alia mox subiicienda subtiliter præfatus Doctor
pro sua sententia, & contra nostram attenuat, quo ta-
men robore inferius videbimus.

⁴ Murciani Recentiores multorum accurata, & sub-
tili observatione de notitia rei *quoad quid est*, & *quoad an
est*: ut *quoad quid est*, sit cognitio rei cum eis omnibus,
quæ illi in statu mere obiecto, siue cognitionis conue-
niunt: & *quoad an est*, sit cognitio rei cum omnibus, quæ
ipsi conveniunt in statu realitatem de differentia possibili
in statu obiectivo, & *quoad quid est*, ab impossibili in or-
dine ad inferendam eius possibilitatem, vel impossibilita-
tem in statu reali: & *quoad an sit*, existant enim ex pos-
sibilitate rei in statu obiectivo, non inferri possibilitatem
eius in statu reali: ut patere inquirunt in secundo Deo
apprehensio possibili: quia, quod possibile apprehendi-
tur, potest, si existat, contradictionem, vel asserere de se,
vel saltem sua existentia inferre: quia alterum contra-
ditionis extremum asserat, alterum verò aliunde ex eius
existentia apponatur necessario: cum tamen ex impossi-
bili obiectivo, seu apprehensio obiectivæ bene inferatur

impossibilitas in statu reali: quia quod impossibile in
statu obiectivo est, tale in illo statu est, & cogitatur. Quod,
si existat realiter, realiter contradictorium existit (quod
ipsum est impossibile, seu impossibilitas in statu reali)
id enim est impossibilitas obiectiva, seu *quoad quid est*,
siue essentia impossibilis, quod cogitatur. Horum igitur
observatione respondent: ea omnia argumenta esse fir-
ma in sensu, & statu mere obiectivo, nihil autem proba-
re in statu reali: nam ex primo statu ad secundum transi-
tus consequentie legitime non est: sicuti, neque ex eo,
quod ex impossibili obiectivo inferatur negatio existen-
tie realis, cui connectitur, inferatur ex necessario oppo-
sito obiectivo existentia realis, cum qua minime conne-
ditur. Ac demum ea omnia argumenta instari putant in
secundo, vel pluribus Diis apprehensis necessariis.

⁵ Ego verò horum observationibus, quibus solutiones
istæ nituntur, acquiescere non possum. Et prima quidem
de cognitione rei *quoad an est*? & *quoad quid est*, falsa
explicatione nititur. Etenim cognitio rei *quoad quid est*,
est cognitio rei, quoad eius essentiam, siue essentia-
lia, per omnes. Cum autem rei essentia dupliciter acci-
piatur, nempe pro essentia physica, & metaphysica: at-
que essentia physica ea sit, quæ re ipsa, & realiter in re
continetur, eamque componit independentem à nostra
cognitione, siue statu rei obiectivo: cognitio rei *quoad
quid est*, cognitione rei, secundum ea, quæ ipsi in statu
obiectivo conveniunt, nequit omnem cognitionem rei
quoad quid est continere. Secundo, cognitio rei *quoad
quid est* in statu obiectivo adhuc non est cognitio rei in
statu obiectivo, quem qualitercumque, scilicet à falsa,
vel erronea, aut prava rei apprehensione, aut iudicio
habet res obiecta. (ut hi supponunt, dum aiunt, in sta-
tu obiectivo, & *quoad quid est* secundum Deum, imò
plura alia entia necessaria esse posse: quæ quidem non,
nisi ex erronea, & falsa cogitatione, cum obiectivum
statum habere queunt.) Sed ex vera apprehensione, aut
iudicio prædicatorum, quibus metaphysica rei essentia
constitit. Inde verò constat falsitas discriminis possibilis
ab impossibili in statu obiectivo, in ordine ad inferendum
eius possibilitatem, aut impossibilitatem in statu reali:
si enim in statu obiectivo ex recta apprehensione, ac iu-
dicio verò aliquid possibile esse deprehendatur, atque in-
de vera possibilitas in statu reali inferatur, atque ex recte
apprehensio in statu obiectivo verèque iudicato impossi-
bilitas eius in statu reali impossibilitas inferatur: Nam
possibilitas rei, si vera sit obiectivæ, etiam atque continet
contradictionis omnis exclusionem, si res existat, atque
alicuius exclusionem, si res verè obiectivè impossibilis
existit: siue verò de statu obiectivo ex prava appre-
hensione, ac iudicio sit sermo, neque è rei impossibilitate,
aut possibilitate in eo statu alterutrum in statu reali
licebit inferre.

⁶ Exemplum autem illud de secundo Deo, vel plu-
tibus etiam, in obiectivo statu possibilibus, ac necessa-
riis, quo suam Recentes doctrinam confirmari, atque
oppositiones instari manifeste putant, nihil suam con-
firmat doctrinam, ut instant. Adversarij enim de ne-
cessario verò, recteque apprehensio ac iudicio scilicet
Deo vno loquuntur, non de pluribus Diis erronee appre-
hensis, ac possibilibus, ac necessariis: quiaque ar-
gumenta ex vera necessitate, possibilitate, atque impossi-
bilitate deducunt, non ex falso apprehensa: sinceriorum
ergo, & facilius respondeo omnia illa argumenta conclu-
dere, si non supponerent probandum, nempe aliquid ens
necessarium possibile esse, si enim daretur, & ipsum exi-
stere per se notum est: atque, atque impossibile non exi-
stere: sicut enim impossibile seipso, atque ex terminis
remotum à rebus est, ita & necessarium ex terminis. Atque
seipso in rebus esse debet, si tamen datur. In forma ergo
ad 1. dico necessarium, si datur non esse non existentis,
neque contingens, neque impossibile: quæ constant me-
taphysice conceptibus, & prædicatis appositis necessita-
rii. Ad secundam conditionem illam ex terminis purifi-
catam non videri. Erit enim, qui necessarium exercitè
impossibile dicat: cum ens necessarium Deum, non, nisi
sapientiores Philosophi ex discursu solum fuerint asse-
runt: neque enim ex terminis patet, an aliunde necessa-
rium repugnet. Ad 3. Maior est vera, si necessarium
verum non repugnet: de quo ex terminis, ut dixi, non
constat.

6 Coutrou. I. de Essentia Dei, &c.

constat. Ad 4. verum est antecedens de vero, ac non ficto necessario, si datur; alioqui erit impossibile. An vero datur ex terminis non constat, sed constare contendunt sequentibus argumentis.

7 Opponunt rursus, duo contradictoria nequeunt simul deficere: ergo potentia ad contingens contradictorium existit necessario. Alioqui utrumque defectu potentie posset simul deficere: ergo aliquid necessarium existit. Et si datur totum, an non discursu probatur existere aliquid necessarium: unde ergo probant esse per se notum: sed neque discursu hoc conclusio demonstratur, in primis enim supponit discursus esse in rebus aliquid contingens: cum posset quis dicere omnia quandoque accidunt necessario esse, ac durare: imò omnia esse ex necessitate, & ab aeterno, asserere, ut putant Aristoteles de mundo: opusque discursu foret, ut convinceretur: quare consequenter omnium contradictoria esse impossibilia doceret. Secundo mala est argumenti consequentia. Nam extremum contradictionis negatiuum potentia existente non eget, sed certius ex defectu causæ, & potentie suo modo erit: quare perperam ex necessitate potentie ad extremum contingens, etiam, contradictionis negatiuum, inferitur debere esse aliquid necessarium. Sed instabis: si non est aliquid necessarium: ergo omnia sunt contingentia: ergo omnia possunt deficere: ergo omnia essent tunc impossibilia: patet: quia tunc nihil posset de non esse ad esse transire: cum nulla esset virtus, a qua, à non esse ad esse deduceretur: ne ergo contingentia impossibilia contradictorie asseramus, aliquid necessarium est admittendum. Hic est arguendi modus, qui mirabilis per irrisionem dicitur. Sed nihil hic probat: quia, quod aliquid sit impossibile ex negatione sui, ac suæ causæ accidentarie suppositis, non probat impossibilitatem eius absolutam, ut patet. Secundo, solum probaret esse debere aliquam causam necessariam contingentium, quando illa producit, non autem semper, ac necessitate existendi diuine, quæ ab his deduci tentatur. Ac denique totum hoc discursu deducitur, non ex ipsis terminis, innotescet.

8 Insuper arguunt, si necessarium non existit, eius non existentia non est contingens: ergo vel necessaria, ut contenditur, vel impossibilis: ac proinde eius existentia necessaria, ut contenditur. Respondetur fore necessariam, ac proinde existentiam impossibilem contra intentum. Instant. Per se notum est impossibilitatem impossibilis existere: sed talis impossibilitas est necessaria: ergo per se notum est aliquid necessarium existere. Sed dato toto non erit per se notum necessarium esse Deum, ut hi contendunt, sed chimeram: quam indentificari cum Deo, nec per se notum est ut patet, imò neque probabile ex discursu adhuc, ut d. de omnipotentia videbimus. Secundo maior implicat in terminis. Nam impossibilitas impossibilis est eius necessaria, & essentialis à rebus remotio, seu non esse purum per essentiam: Instant denique, per se nota hæc propositio, *quodlibet est, vel non est*, aliquam veritatem obiectiuam habet, non contingentem, neque impossibilem: ergo necessariam: ergo ex parte rerum aliquis status obiectiuus datur necessarius, qui nequit esse distinctus à Deo: in primis statum obiectiuum propositionum necessariorum Deo identificari realiter per se notum non est, imò neque probabile: ut fufius ostendo d. de omnipotentia, atque controuers. de scientia Dei. Neque veritas vlla necessaria obiectiuam, statu existentie realis eget, ut ad eam, vel nostram, vel diuinam scientiam terminetur, ut illdem locis docemus. Posset argumentum Anselmi, supra solutum, pro per se nota existentia Dei, quæ ens necessarium cogitatur variis argutis virgeris, sed quæ ex dictis ibi, atque ad primum argumentum Antonij Perez, facile detegantur.

9 Ex predicato independentie à causa prima per se notam esse Dei existentiam contendit idem Antonius Perez. Per se notum est existere, vel non existere causam primam. Si existit, per se notum est eam esse independentem à causa prima: si secus, aliquid saltem ens eorum, quæ experimur (ne dicam omnia) erit independentens à causa prima: ergo per se notum est existere ens independentens à causa prima. Simili forma arguunt ex predicato entis non habentis superiorem. Sed tamen an idem possit esse causa sui ipsius, atque à se ipso pendere à Recentioribus aliis

in questionem vocatur, affirmantibus nonnullis: ut non adeo sit per se notum, causam primam à se ipsa non pendere si existit, si autem non existit, non pendebit ab illa aliquid, (imò, & omnia reliqua entia) non quidem ex sui perfectione, quomodo Deus independent à prima, & ab omni causa existente: sed ex defectu causæ primæ: ex quo non erit à reliquis causis per se notè independentes. Ut Deus independentens est; Denique ex predicato entis essentialiter existentis, ita arguunt. Per se nota est propositio, cuius contradictoria idem affirmat, & negat: at hæc propositio, quor discursus hæc per se notio continet, & quam fallaces, cum ex distincto alterum inferunt extremum?) *Ens essentialiter existens existit*. Idem affirmat, & negat, atque huic contradicet, *aliquid ens essentialiter existens, existit*. Ergo hæc est per se nota. Minor probatur: quia in subiecto affirmat implicitè syncategoremata appositum enti ex parte subiecti de ente: ac proinde de illo affirmat essentialiter existere. Respondeo tamen nihil habere affirmatiue propositionis, sed merè negatiuam esse vniuersalem eam propositionem. Licet enim affirmatiue, seu assensus sine affirmatio, & assensus impliciti syncategoremata subiecti: negatiue, & dissensus non item. Qui enim negat Petrum album currere, non assensit, aut affirmat Petrum esse album, adhuc implicitè: sed eo solum, quod albus Petrus non sit, licet sit currens, Petrum album currere, merito dissentimus, & negabimus: quod obseruatum velim contra eos, qui ex falsitate syncategorematis additi subiecto propositionum negatiuarum suppositum incepte, licet frequenter, negant.

QVÆSTIO II.

Sitne demonstrabile ex naturalibus Deum esse, siue existere?

Difficultatis punctum longius, quam præfatio questionis petit explicandum erit.

CERTAMEN I.

Difficultatis, & questionis scopus, notatus & sententia.

1. **N**on loquimur de demonstrabilitate existentie Dei, supposita fide nostra, vel de eius existentia reuelatione, vel alterius veritatis cum Dei existentia connexæ: tum quia, si fidei tandem innititur discursus, rigida demonstratio non erit: Tum quia, si fides, vel reuelatio sit de Dei existentia demonstranda, nequit eius obiectum medium ad eam veritatem ostendendam esse: Est quippe veritas ipsa demonstranda; quæ, & ignota in præmissis debet esse (saltem aqua claritate, & certitudine, ac firmitate) ut vi illarum dicatur monstrari: cum autem fides, cui inniteretur discursus ille esset certior conclusione deducta, quia *propter quod vnumquodque tale, & illud magis*: Ut de principiis respectu conclusionum aiebat Aristoteles: atque ex alia parte conclusio clarior, atque euidentior fide, aut reuelatione, quibus innititur esse non possit: neque intellectus posset propositioni eidem de existentia Dei assentiri adstante eiusdem veritatis fide: quia infirmus vndequeque, & ignobilis motuum in conspectu præstantioris, mouere ad assensum nequit: Sed, nec si euidentia reuelationis adit mouere valebit ob eandem rationem: quia firmior, clariorque tunc, & immediatior erit connexio extremorum directæ, & extrinsecæ per euidentem reuelationem, quam reuelationis tanquam extremi, media eius naturalis connexionem cum reuelata, ob quam huius discursui assentimur.